

Sveriges största kulturmagasin: musik, film, litteratur, kulturpolitik, teaterkritik

Tankeväckande lysande framställd väv med skiftande mönster – Deus Ex Machina på Teater Trixter

28 SEPTEMBER, 2021 BY [MATS HALLBERG](#)

David Sperling Bolander

Manus: Högtrycket Performance & Gorki Glaser-Müller/ Katarina A Karlsson/ K-G Johansson/ Michele Collins/ Aiina Aron

Curator och koreograf: Peter Lloyd

Scenografi och teknik /regi: Ger Olde Monnikhof

Ljus- och ljuddesign: Miranda Seiborg Wikström

Projektkoordinator och regi: Ingvar Örner

Medverkande: Linda Brelin, Vivi Lindberg, Märta Jungerfelt/ Elisabeth Göransson/

Madeleine Jonsson/ Caroline Andreasson & Isabel Evers / David Sperling Bolander

Filmade skådespelare: Arion Javier, Joel Heirås, Nicolina Stillbäck, Tuva Hildebrand, Eleonora Gröning, Björn Boson-Lilja och Frida Boson.

Med stöd från Kulturrådet, Göteborgs Stad och ABF

Spelas på Teater Trixter i Göteborg till och med 30/10

Urpremiär: 19/9 2021

Bevistade premiären. Kom på begäran tillbaka och såg fjärde föreställningen. Märkte att man hade finjusterat på övergångar och praktiska scenlösningar. Intressant detalj att lägga märke till.. Anledningen till att jag fick återuppleva dessa sex verk (varav ett av dem indelat i två moment), sex perspektiv sammanfogade till en smart helhet; var att dansaren Madeleine Jonsson tvingats ställa in på grund av sjukdom. En vecka senare var den fenomenale dansaren återställd.

Deus Ex Machina skickar iväg publiken i helt olika riktningar, består av etapper där publiken ledsagas till fyra platser på den intima teatern. Grundläggande frågan teamet gått i clinch med rör vår alltmer raffinerade teknik. Är vi fångna i den eller kan datorer och robotar fungera som frigörande kraft? Hi Tech som frälsare eller förgörare, för att låna programfolderns begrepp. Peter Lloyd berättar för mig att han initialt i högre utsträckning ville spegla farorna med ett system av övervakning. Mark Zuckerbergs imperium utifrån vikten av integritet och maktförhållanden

Under cirka hundra minuter utsätts publiken för enormt fängslande aspekter, i olika hög grad kopplade till temat artificiell intelligens. Har personligen aldrig testat virtuella teknologitjänster som Alexa och Siri i I-phones. Men förstår till hur besatt man kan bli av dem. Tänker på hur obegripligt avancerad tekniken blivit i och med sensorer, algoritmer och VR. Klokt programmerade robotar borde ju innebära stor avlastning för människan. Sorteringsmaskiner med minneskapacitet och processer övervakade av datorer, blev standard även på min arbetsplats. Huruvida superintelligens kan bli irreversibel är en skrämmande frågeställning, vars resonemang är centralt i scenen *Logik*, Den tillhör de mest rafflande i uppsättningen.

Caroline Andreasson och Eleonora Gröning / foto Peter Lloyd

Vid ankomst möts man av individer vars vita dräkter påminner om laboratoriepersonal. Somliga ur välkomstkommittén ingår i performance-gruppen Högtrycket. Som en följd av omhändertagandet sker i turordning personlig konsultation kring ett lockande prospekt. Ett virtual reality-verk med grafisk formgivning och animation av Em Isberg som döpts till *Babymoon*. Denna lustifikation till preludium får en på gott humör. Visar sig att den omsorgsfullt kostymerade trion ur Högtrycket kommer bli våra engelsktalande ledsagare. Trixters allt i allo Ger Olde Monnikhof har regisserat monologen *Frida* av Katarina A Karlsson (undervisare på Högskolan för Musik och Scen i Göteborg). Monologen framförs med bravur av Folkteaterns Elisabeth Göransson, vars sätt att förkroppsliga längtan efter isolerad tillvaro i ny exklusiv lägenhet, gestaltas med påtaglig espri. Texten är proppad med crazy surrealism. Dildostimulans och aktiviteter i brf ventileras i denna bittra 70+ kvinnas konversation med sin "mästrande vakt" – en robot, utan humor och irrationalitet. Utflippad monolog som konstigt nog känns meningsfull bjuder på åtskilliga skratt.

Madeleine Jansson – foto Peter Lloyd

När vi på kommando förflyttat oss till gradängen (läktarplatserna) projiceras på storbildsskärm dagboksanteckningar/ illustrationer från uppsättningens curator. Minns funderingen om hur man bäst stävjar sitt bekräftelsebehov. Efter stillsamt begründande av utsnitt från arbetsprocessen, får vi bevittna ett vibrerande danssolo. Beskrivs som fragment om övervakning, koreograferade ögonblick i den tänkande maskinens tidsålder. Balettutbildade Madeleine Johnsson, som studerat fyra år i London, har en otrolig kroppskontroll. Ger i detta tämligen abstrakta verk prov på osannolik spänst när ångest exponeras. Rörelserna har hon tagit fram i samarbete med Lloyd, medan den sist nämnde komponerat musiken.

Vi blir kvar i de bekväma fåtöjlarna. Sugs in i dramatik uppgörelse mellan Caroline Andreasson och Isabel Evers. Den äger rum i sjukhusmiljö och är skriven av KG Johansson. en exceptionellt produktiv skriftställare med tonvikt på sf och musikkultur. Konflikten i *Logik* handlar om AINA, AI-maskinen som fattat ett medvetet beslut. Trots att hon utför åtta sjuksköterskors arbete måste situationen skyndsamt hanteras. Ansvarig programmerare blir underrättad om vidden av det uppkomna problemet. Extremt laddat och syrerikt spel mellan Andreasson och Evers. Innan nödvändig åtgärd vidtas diskuteras själlösa maskiner, organismers eventuella känslor och obotlig sjukdom. Hisnande spörsmål utifrån det eskalerande bråket om AINA.. Klockmanus, genomtänkt regi av Ingvar Örner samt konsekvent och engagerande rollgestaltning.

Elisabeth Göransson – foto Peter Lloyd

Ljud- och ljusdesignen är en bidragande orsak till att man blir så uppslukad av collaget *Deus Ex Machina*, ofta försätts i tillstånd av oro och ovisshet. Miranda Seiborg Wikström har varit oerhört framgångsrik med ljussättning, medan Peter Lloyd ligger bakom det mesta av uppsättningens soundscape.. Antingen genom att markant betona respektive verks grundackord eller genom att subtilt suggerera. Tydliga scener varvas i en sinnrik rytmik med mystiska. Till de senare hör onekligen *Vardagen anfaller* av Michelle Collins. Publiken befinner sig på scengolvet, blickandes mot de fyra gigantiska skärmar som omringar oss. En uppkopplad familj rubbas ur sina trygga cirklar. Katastrof(er) hotar. I öronbedövande oväsen rör sig intrigen mot ett kusligt crescendo. Vindmaskiner ackompanjerar. Filmkameran sköts av Matilda Friman. Thomas Frank står för ljud medan Sofia S Sjögren varit rekvisitör. Collins

estetik har utgått från motsatsförhållandet människors allt längre fysiska avstånd till varandra och nätets förmåga att krympa världen.

foto Peter Lloyd

Publikens position förändras inte i och med avslutande monolog. Vi står eller sitter. Riktar blickarna mot vad som kan betecknas som den anspråkslösa foajén. Med elegant handlag framför David Sperling Bolander en spacad monolog av Alina Aion i regi av Ingvar Örner. Världens mest förmögna person, Amazon-grundaren Jeff Besoz, klurar i samspråk med sin Alexa ut mest förnuftiga lösning på förestående apokalyps, mänsklighetens predikament baserat på energitillgång. Med dennes visionära kungörelse går Trixter i mål med komisk anstrykning. Som förhoppningsvis mer än antyttts, bildar dessa skenbart disparata verk en fulländad fresk. Perspektiven på AI ger oväntade insikter, tillhandahåller en känslomässig berg och dalbana. Kvalificerat skådespeleri, djupsinniga texter och audiovisuella kittlingar får mig att helhjärtat rekommendera ett besök.